

Inspraakverslag

Bij de nota preventief
Gezondheidsbeleid 2017-2020

April 2017

Van 8 februari tot 22 maart heeft de nota preventief gezondheidsbeleid 2017-2020 'Kern-gezond' ter inzage gelegen. Via de gemeentelijke website en bij de gemeentelijke servicebalies in de kernen hebben inwoners en partijen kennis kunnen nemen van de beleidsvoornemens ten aanzien van preventieve gezondheid en het preventieplan alcohol, en een reactie kunnen geven op de plannen. Deze reacties zijn uitgebleven. Met zowel de Sport- als Participatieraad is op initiatief van de gemeente een informeren gesprek gevoerd waarin vertrekpunten en het algemene kader zijn toegelicht, en beide partijen de plannen hebben beoordeeld. Beide raden is de optie voorgelegd om met een schriftelijke reactie te komen waar beide vanaf hebben gezien: zij stemmen in met de wijze waarop hun op- en aanmerkingen in de gespreksverslagen zijn verwerkt (zie bijlage 1 en 2).

2 Inspraak: geplaatste opmerkingen

De strekking van geplaatste opmerkingen door zowel de Sport- als Participatieraad is dat zij waardering hebben voor de inzet van de gemeente op het onderwerp preventieve gezondheid. Zij onderschrijven gemaakte keuzes en vinden het onderscheid in programmalijnen helder. Zij maken de volgende opmerkingen:

- **ten aanzien van omvang en inzet:**

- Er is in verhouding tot andere beleidsterreinen een relatief gering bedrag mee gemoeid. Wordt het beleidsterrein wel als volwaardig opgevat?

Reactie Omdat andere beleidsterreinen, zoals armoede-, mantelzorg-, welzijnsbeleid, bijdragen aan gezondheidsbevordering is de totale investering op gezondheid (veel) hoger dan het opgevoerde bedrag. In het voorliggende beleid staan speerpunten benoemd, met specifieke inzet en sturing. Samen met het alcoholpreventieplan, dat naadloos aansluit bij lijn III, bedraagt de gemeentelijke investering jaarlijks ongeveer 90.000 euro – een serieus te nemen bedrag.

- De strategie is om via slimme combinaties gezondheidsbevorderende activiteiten toe te voegen aan andere beleidsterreinen. Blijft het gezondheidsbeleid dan wel voldoende in beeld als zelfstandig terrein, met eigen doelen?

Reactie De gemeente heeft een wettelijke taak in het opstellen en uitvoeren van gezondheidsbeleid; de aandacht voor dit beleidsterrein is structureel. De vorm en inhoud fluctueren, afhankelijk van onder meer landelijk beleid en regionale en lokale gezondheidsdata.

- Gedragsverandering en wijziging in opvattingen ten aanzien van gezondheid vergen een lange adem. Het bereiken en betrekken van kwetsbare groepen en het opbouwen van een vertrouwensband vereist vasthoudendheid. Deze processen kosten meer tijd dan de beschreven periode in het gezondheidsbeleid. Hoe gaat de gemeente een langjarig programma invullen?
Reactie: aan de hand van kerngericht onderzoek, onder meer gericht op activering van kwetsbare groepen, worden tot zomer 2017 vertrekpunten voor het uitvoeringsprogramma verzameld. Deze haken aan bij activiteiten van onder andere de welzijnsinstellingen. Hiermee worden beschikbare netwerken benut, nieuwe contacten gelegd, ontstaan aanvullende lokale initiatieven. We beogen hiermee een 'gezondheidsbeweging' door en voor inwoners en maatschappelijke partijen die lang stand houdt. Deze beweging wordt zichtbaar in jaarlijkse gezondheidsmanifestaties, waarmee terug- en vooruitgebleekt wordt.

- **Ten aanzien van uitvoering**

- Voor de uitvoering hecht de Sportraad eraan dat 1) de mogelijkheden van 'bewegen' maximaal worden benut ; 2) er voorzichtig wordt omgegaan met de inzet van de buurtsportcoaches gezien hun beschikbare tijd en 3) sportverenigingen zelf afwegen of ze al dan niet in gezondheidsbevorderende programma's stappen.

Reactie: Hier zijn wij het mee eens. Ten aanzien van de deelname van sportvereniging in activiteiten gericht op het bevorderen van een gezonde leefstijl zien wij wel verschil in rollen: sportverenigingen in de rol van alcoholverstrekkers spreken wij ook aan vanuit het wettelijke kader van de Drank en Horeca Wet, en de verantwoordelijkheden die daarmee gepaard gaan.

- De Participatieraad hecht eraan dat in de uitvoering een sterke verbinding wordt aangebracht tussen 1) beleidsterreinen zoals armoedebeleid, welzijn, sport, mantelzorg en 2) 'zwakke' en 'sterke' groepen, bijvoorbeeld in de vorm van maatjesprojecten.

Reactie: Hier hechten wij eveneens aan, reden dat we aansturen op het boeken van gezondheidswinst in samenwerkingsactiviteiten vanuit de verschillende beleidsterreinen. Ook zien wij de relevantie en het nut van het verbinden van groepen met gezondheidsrisico's, met groepen die gezond en fit zijn. Waarbij we beducht zijn voor hooggespannen verwachtingen ten aanzien van het boeken van gezondheidswinst alleen via deze weg: effecten op dat vlak hangen af van de onderlinge match, wederzijds vertrouwen, de vraag of mensen dit zelf wel willen etc. We zien voor de gemeente een faciliterende, stimulerende rol weggelegd in het (laten) organiseren van ontmoeting en bewustwording over gezondheidsthema's, en stellen ons bescheiden op in het sturen op maatjesprojecten.

- **ten aanzien van beleidscontinuïteit**

- De Participatieraad adviseert de Gemeenteraad een meerjarenprogramma 'preventief gezondheidsbeleid' vast te stellen, volgend op het huidige beleidskader. Ook zien zij graag terugkomen in een vervolgnota op welke manier de gemeentelijke inzet meerjarig wordt geborgd, resultaten worden ingebed en de aandacht voor preventieve gezondheid voor een langere periode wordt vastgehouden.

Reactie: De gemeente heeft een wettelijke taak in het opstellen en uitvoeren van gezondheidsbeleid; de aandacht voor dit beleidsterrein is structureel. De vorm en inhoud fluctueren, afhankelijk van onder meer landelijk beleid en regionale en lokale gezondheidsdata.

- De Participatieraad adviseert de gemeente een regisserende en coördinerende rol aan te nemen ten aanzien van 1) beleidsterreinen die een bijdrage leveren aan de gezondheidsdoelen en 2) organisaties en instellingen *idem*.

Reactie: Wij zijn van mening dat de gemeentelijke manier van optreden zoals die nu tijdens de voorbereidingsfase wordt ingevuld, zowel intern als extern, regisserend en coördinerend is. Tegelijkertijd is het bij de communitybenadering waar we in 'Kerngezond Dalfsen' van uitgaan, noodzakelijk om faciliterend en waarderend aan te sluiten bij initiatieven en positieve krachten in de samenleving en de sturende houding los te laten.

Bijkomend effect

De gesprekken met participatie- en Sportraad hebben ertoe geleid dat beide organisaties zich hebben aangesloten bij de klankbordgroep 'Kerngezond Dalfsen'. Zij ondersteunen daar mee het onderzoek naar gezondheidsbeleving dat tussen februari – juni in de drie grote kernen wordt uitgezet, ontsluiten hun netwerken en denken mee over de grote lijn en afgeleide activiteiten om inwoners te bereiken en te motiveren voor deelname.

Bijlage 1 Feedback op nota 'preventieve gezondheid' Sportraad, 8 februari 2017

Aanwezig: Gert Siffels, Erik Holtman en Roeland Farjon (Sportraad)
Leo Kortstee, Geeske Roos (gemeente Dalfsen)

In een open gesprek heeft Geeske Roos toelichting gegeven op de aanleiding, doelen en opzet van de nota 'Preventieve Gezondheid'. Dit, om de Sportraad inzicht te geven in het kader van de nota en mogelijkheden voor participatie in het uitvoeringsprogramma met elkaar door te nemen. Benadrukt is dat dit programma zich de komende jaren ontwikkelt, en meebeweegt met behoeftes en inbreng vanuit het veld (iedereen die actief wil zijn: inwoners, maatschappelijke partners, ondernemers).

Welke feedback gaf de Sportraad?

- Heldere nota
- De rol van de buurtsportcoaches wordt goed benoemd en benut. Hun inzet moet wel worden bewaakt.
- Benut de openbare ruimte ('het groen') om inwoners te motiveren voor beweging. Als de buitenruimte uitnodigt, stimuleert, gaan mensen er meer op uit. Heeft ook een sociaal aspect.
- Zoek maximale verbinding met 'bewegen' in het uitvoeringsprogramma, ook met 'simpele dingetjes' zoals in uitnodigingen voor bijeenkomsten de suggestie meegeven dat mensen met de fiets kunnen komen.
- De sportraad geeft aan dat sportverenigingen vanuit hun intrinsieke motivatie voor maatschappelijk ondernemen, in het uitvoeringsprogramma kunnen stappen. Hiermee wordt bedoeld dat sport sowieso verbindt, drempels voor contact en ontmoeting verlaagt, mensen fysiek en ook sociaal in beweging brengt. Op leefstijlaspecten (tegenaan roken, alcoholmatiging) worden al activiteiten ondernomen; daar liggen nog wel mogelijkheden – maar verenigingen moeten dat zelf oppakken.

Losse opmerkingen

- De leden houden een pleidooi voor het invoeren van een vakleerkracht sport en bewegen op de basisscholen. Helaas kan dit pleidooi niet worden overgenomen in de nota.
- Er ligt de vraag hoe sportverenigingen een bijdrage kunnen leveren aan signaleren en doorverwijzen aan sociale vraagstukken; denk aan financiële problematiek. De mogelijkheden hiervoor zijn niet bekend, terwijl er wel 'niet-pluis'-zaken worden vermoed.
- Ten aanzien van aansluiting bij JOGG: overgewicht onder jongeren komt in de gemeente Dalfsen uit gezondheidsmonitoren niet echt als item naar. Ook vraagt de JOGG-aanpak het nodige van deelnemende gemeenten. Naast keuzes, die sowieso moeten worden gemaakt, want niet alles kan, wordt de meerwaarde hiervan voor de gemeente Dalfsen op dit moment niet ingezien.

Afspraken

- De Sportraad is uitgenodigd inbreng te leveren in het aanstaande onderzoekstraject (februari – juni) dat tot doel heeft de gezondheidssituatie per kern (LV, Dalfsen, NL) te inventariseren en daar vervolgcactiviteiten aan te koppelen.
- Idem voor de jaarlijkse Gezondheidsmanifestatie. De Sportraad laat nog weten hoe ze hierin gaan optreden.
- Het is aan de Sportraad te besluiten of ze gebruikmaken van de inspraakmogelijkheid op voorliggende nota.

Bijlage 2 **Overleg Participatieraad, 6 maart 2017**

Aanwezig namens Participatieraad Dalfsen: Xanter Wilhelm, Inge Batterink, Bernhard Jonker
Namens gemeente Dalfsen: Nathalie Verbeeck (o.a. Welzijn), Geeske Roos (Gezondheidsbeleid)

Gespreksdoelen:

- 1 Verhelderen van het kader van het preventief gezondheidsbeleid
- 2 Uitwisselen op gemaakte keuzes
- 3 Vaststellen welke rol de Participatieraad wil innemen tijdens de inspraakperiode t.a.v. de voorliggende beleidsnota

1 Verheldering

In de voorbereidingsfase van de startnota 'Iedereen gezond, samen sterk' (vastgesteld op 19 december door de gemeenteraad), is de Participatieraad (PR) betrokken in de vorm van een gesprek waarin het kader is afgetast, en de PR aanbevelingen en aandachtspunten heeft aangegeven. (zie *gespreksverslag, 1 september 2016*). Geeske geeft toelichting op de voorliggende beleidsnota met uitvoeringsprogramma 'Dalfsen Kern-gezond'.

2 Uitwisseling

De PR concludeert nu over de voorliggende nota het volgende:

- Het is een helder, leesbaar stuk met begrijpelijke keuzes en programmalijnen. Deze ondersteunen zij.
- De scheiding tussen programmalijnen I ('kwetsbare groepen') en II ('sterke groepen') zouden zij in de uitvoering minder strikt willen hanteren door de verbinding tussen deze groepen juist op te zoeken. Vanuit deze wens onderschrijven zij de inzet zoals verwoord als 'samen optrekken' onder lijn II.
- De PR waardeert dat de gemeente vernieuwend inzet op het gezondheidsbeleid. Tegelijkertijd zijn er zorgen:
 - Er is in verhouding tot andere beleidsterreinen een relatief gering bedrag mee gemoeid. Wordt het beleidsterrein wel als volwaardig opgevat?

Reactie Geeske: Omdat andere beleidsterreinen, zoals armoede-, mantelzorg-, welzijnsbeleid, bijdragen aan gezondheidsbevordering is de totale investering op gezondheid veel hoger dan het opgevoerde bedrag. In het voorliggende beleid staan speerpunten benoemd, met specifieke inzet en sturing. Samen met het alcoholpreventieplan, dat naadloos aansluit bij lijn III, bedraagt de gemeentelijke investering jaarlijks ongeveer 90.000 euro – best een serieus bedrag.

- De strategie is om via slimme combinaties gezondheidsbevorderende activiteiten toe te voegen aan andere beleidsterreinen. Blijft het gezondheidsbeleid dan wel voldoende in beeld als zelfstandig terrein, met eigen doelen?

Reactie Geeske: De gemeente heeft een wettelijke taak in het opstellen en uitvoeren van gezondheidsbeleid; de aandacht voor dit beleidsterrein is structureel. De vorm en inhoud fluctueren, afhankelijk van onder meer landelijk beleid en regionale en lokale gezondheidsdata.

- Gedragsverandering en wijziging in opvattingen ten aanzien van gezondheid vergen een lange adem. Het bereiken en betrekken van kwetsbare groepen en het opbouwen van een vertrouwensband vereist vasthoudendheid. Deze processen kosten meer tijd dan de beschreven periode in het gezondheidsbeleid. Hoe gaat de gemeente een langjarig programma invullen?

Reactie Geeske: aan de hand van kerngericht onderzoek, onder meer gericht op activering van kwetsbare groepen, worden tot zomer 2017 vertrekpunten voor het uitvoeringsprogramma verzameld. Deze haken aan bij activiteiten van onder andere de welzijnsinstellingen. Hiermee worden beschikbare netwerken benut, nieuwe contacten gelegd, ontstaan aanvullende lokale initiatieven. We beogen hiermee een 'gezondheidsbeweging' door en voor inwoners en maatschappelijke partijen die lang stand houdt. Deze beweging wordt zichtbaar in jaarlijkse gezondheidsmanifestaties, waarmee terug- en vooruitgeblikt wordt.

3 Advies Participatieraad

We spreken af dat Geeske de volgende adviezen van de PR verwerkt in de inspraaknota die voor de gemeenteraad wordt toegevoegd aan de voorliggende beleidsnota:

- De PR adviseert de Gemeenteraad een meerjarenprogramma 'preventief gezondheidsbeleid' vast te stellen, volgend op het huidige beleidskader.
- De PR ziet graag terugkomen in een vervolgnota op welke manier de gemeentelijke inzet meerjarig wordt geborgd, resultaten worden ingebed en de aandacht voor preventieve gezondheid voor een langere periode wordt vastgehouden.
- Invulling van de gemeentelijke rol is daarbij noodzakelijk. De PR adviseert om als gemeente een regisserende en coördinerende rol aan te nemen ten aanzien van 1) beleidsterreinen die een bijdrage leveren aan de gezondheidsdoelen en 2) organisaties en instellingen *idem*.